

LEDENBIJEENKOMST 9 NOVEMBER 2012 VERSLAG

Vrijdag 9 november heeft de Historische Vereniging Warder zijn ledenbijeenkomst voor het najaar van 2012 gehouden. De opkomst was weer prima, bijna 60 mensen.

Na de opening door Hans Hellingman, bedankte hij 2 leden die bijzonder actief zijn geweest. Erwin Weenink heeft heel veel werk verricht om de historische gegevens van het kadaster te ontsluiten. Rob Leurs-Kout heeft in een enorm tempo “transcripties” gemaakt van de verslagen van de gemeenteraad in de 19-de eeuw. Hij heeft de handgeschreven verslagen “ontcijferd” en omgezet in Word bestanden. Nu is die informatie goed toegankelijk en kunnen we met het gebruiken voor publicaties of presentaties.

Vervolgens gaven Jan Poel, Willem Jan Roelofs, Hans Hellingman en Rob van Gerve een overzicht van de activiteiten van de vereniging tot nu toe. We zien dat op alle fronten er actie is en de vereniging steeds actiever wordt. Ook met hulp van mensen zoals Erwin Weenink en Rob Leurs-Kout.

Daarna ging Rob in op de plannen voor 2013. De kern is dat we met de onderwerpen die we tot nu toe oppakken doorgaan.

Interviews met oude Wardernaren over de recente geschiedenis gaan verder. We gaan ook een bijeenkomst voor de oude Wardernaren aan de IJsselmeerdijk organiseren, over hoe het leven op die plek.

De werkgroep Warder vóór 1800 blijft proberen om de geschiedenis van de kruiskerk te achterhalen. We gaan ook bezig met de geschiedenis van het landschap rond Warder en het zoeken naar voormalige bewoning. De verwachting is dat we in de loop van 2013 zoveel boeiende informatie verzameld hebben dat we een lezing over het oude Warder kunnen organiseren.

Historische informatie uit het kadaster blijft toegevoegd worden op de website, elke 1 tot 2 maanden 20 huisnummers erbij. In de loop van 2013 komen daar ook foto's van bewoners bij. We gaan door met de transcripties van de verslagen van de gemeenteraad. Daar komen nog de verslagen van de verslagen van Burgemeester en Wethouders bij. En als er dan nog tijd over is, gaan we ook kijken of we een start kunnen maken met “overheden” als het armenbestuur en het waterschap.

Aan ons archief gaan we ook gegevens van de burgerlijke stand toevoegen. Die kunnen we dan toevoegen aan de informatie die over de panden op de website staat.

De geschiedenis van de bekende families gaat door op de bekende weg. In het jaarboek komt een artikel over de familie Haan. In het najaar verschijnt in de nieuwsbrief de stamboom van de volgende bekende familie uit Warder.

De leden hadden geen aanvullende suggesties of commentaar. In de vergadering van komende december stelt het bestuur het jaarplan 2013 vast en verschijnt dit op de website.

Na een oproep van Hans Hellingman voor leden voor de kascommissie melden zich twee mensen aan: Anneke Arzoni en Jaap Visser. Dank aan hun bereidheid om deze klus op zich te nemen.

Na de pauze was er een presentatie over de ruilverkaveling in de Zeevang in de vorige eeuw, van 1947 tot 1964. Het begon met een bijzonder welkom voor Clara van Zoelen en Piet Meerkerk en bijzondere dank aan Jaap Molenaar. Clara was destijds de drijvende kracht achter de huishoudelijke voorlichting. Piet en Jaap waren als landbouwvoorlichters intensief bij de ruilverkaveling betrokken. Jaap heeft hierover een boek gemaakt, dat een belangrijke bron van informatie was voor de presentatie. Ook Siem Bakker en Maarten Hellingman

werden bedankt voor het interview dat zij hebben gegeven over hun ervaringen met de ruilverkaveling.

De presentatie begon met aan te geven dat na de Tweede Wereldoorlog het besef groeide bij de boeren in de Zeevang dat hun bedrijfsomstandigheden duidelijk slechter waren dan die van de boeren in de droogmakerijen. De boerderijen in de Zeevang lagen toen nog in de lintdorpen. Het grootste deel van het land konden ze alleen per boot bereiken en lag heel verspreid. Machines konden daardoor bijna niet op het land komen. Dat betekende veel handwerk. Een boer in de Zeevang werkte in die tijd gemiddeld 3.000 uur per jaar, 60 uur per week het hele jaar door. Zijn collega's in de Purmer, Schermer en Beemster hadden aan 2.000 uur per jaar genoeg. Ook het inkomen van boeren in de Zeevang lag veel lager dan van hun collega's in de droogmakerijen.

Rond 1948 was duidelijk dat het zo niet verder kon. Er was een breed gedragen behoefte aan een ruilverkaveling. In eerste instantie werd alleen gedacht aan het ruilen van land om daardoor zoveel mogelijk land vlakbij de boerderij te krijgen. Als snel drong door dat die aanpak niet genoeg was. Een volledige ruilverkaveling was nodig. Nieuwe wegen, zodat de boeren niet meer met de boot, maar per as naar hun land konden. Verplaatsing van de boerderij uit de dorpen, om te zorgen dat al het land om de boerderij kwam.

De boerenorganisatie Hollandse Maatschappij voor de Landbouw besepte dat ook dit nog niet genoeg was. Boeren moesten leren om gaan met mechanisatie en de moderne technieken. De vrouwen, komende van boerderijen met hele simpele keukens, bedsteden, geen badkamer en toilet in huis, moesten bekend worden met het moderne huishouden. Zo werd streekverbetering gestart. Overal startten demonstratieprojecten in bestaande boerderijen: een model keuken, een model slaapkamer, een model stal enzovoort. Ook werd er een totaal nieuwe modelboerderij gebouwd. Massaal gingen boeren en huisvrouwen de demonstratieprojecten langs en volgden ze cursussen. Het draagvlak voor de ruilverkaveling en de streekverbetering was groot.

Rond 1964 was alles klaar. De verandering was enorm. De Oosterweg, Westeweg, Klemweg, Molenweg en Burgemeester Kooimanweg waren aangelegd. Nieuwe boerderijen gebouwd langs de wegen in de polder, met de moderne technieken en moderne inrichting van de woningen. De vrouwen waren bekend met de nieuwste snuffjes in het huishouden en konden daarmee aan de gang. De hele Zeevang was op de schop geweest en de samenleving stond op zijn kop. Zeevang was klaar voor de moderne tijd.

Na afloop werden dia's vertoond van de vele winkeltjes en werkplaatsen die er ooit in Warder waren. Zoals ondertussen gewoonte is bleven velen geboeid kijken. Er werd ook gezellig nagepraat onder het genot van een drankje. En zo sloot een succesvolle bijeenkomst af in de kleine uurtjes.